

Informace matek o motorickém (pohybovém) vývoji dítěte do období dosažení bipedální lokomoce (tzn. chůze na obou nohou)

Psychomotorický vývoj dítěte až k dosažení bipedální lokomoce je základem pro motorický rozvoj dítěte v další budoucnosti. Jedná se o velmi důležitou etapu v životě dítěte. Je proto nutné umožnit dítěti správný vývoj. Matky by tedy měly znát důležité etapy ,resp. Měly by mít možnost se s nimi seznámit) psychomotorického vývoje svých dětí, aby se naučily vnímat řeč těla dětí a aby si samy včas dokázaly všimnout odchylek v pohybovém vývoji dítěte.

Při setkání s rodiči jsme denně svědky jejich nevhodného zacházení s dětmi – např. nevhodné nošení miminek či posazování dosud samostatně nesedících dětí. Dalším příkladem je vodění dětí za jednu či obě ruce, u dětí, které ještě stěží stojí u opory, natož aby se pokoušely o první samostatné krůčky. Dále nadměrné používání autosedaček v denním režimu dítěte či používání dětských chodítek na kolečkách (které jsou i přes zlepšující se osvětlu stále oblíbeným pomocníkem některých maminek)! Příkladů by bylo možné vyjmenovat mnoho. Tyto věci však mohou negativně ovlivnit kvalitu pohybového vývoje dítěte (u 30% dětí, kde není správné držení páteře a vidíme u nich poruchy v držení těla /tzv. svalová dysbalance/ již od rané fáze vývoje). Častým argumentem rodičů při diskuzích s nimi (a nutno zdůraznit, že pádným argumentem) je nedostatek informací, eventuálně jejich špatná dostupnost. V laických publikacích věnovaných dětem do jednoho roku a v časopisech pro matky je věnována většina prostoru výživě a kojení. Problematika psychomotorického vývoje je zmiňována pouze okrajově, informace jsou kusé a někdy dokonce neodpovídají současnému stavu znalosti problematiky.

Jedním z nejčastějších prohřešků rodičů či prarodičů je posazování dosud samostatně nesedících dětí. Většina rodičů vůbec nezná pojem šikmého sedu a nerozlišuje mezi podélným sedem a sedem na židli. Dále někteří lidé pojem „dítě samo sedí“ chápou jako „dítě se udrží v sedu poté, co jej posadím.“ Jiní jej správně chápou jako „dítě se dokáže samo posadit,“ ale často neznají kineziologický obsah tohoto pojmu. Nevědí, jakým způsobem by se dítě mělo do sedu dostat. Mnozí rodiče si myslí, že se dítě posadí z lehu na zádech přitážením za ruce. To je mylný názor! Rodiče nevědí, že se dítě spíše posadí až během lezení, kdy se při zaujetí hračkou přetočí z polohy na čtyřech do podélného sedu nebo přetočením ze šikmého sedu.

Snad každý chápe, co to znamená pojem, když „dítě samo chodí.“ Ovšem existuje problém v chápání souvislosti tzv. vertikalizace dítěte(z polohy vleže do sedu a stoje). Mnohé matky si myslí, že chůze v prostoru by měla následovat brzy poté, co se dítě dokáže postavit u nábytku. Často slyšíme, jak se maminky podivují, že dítě v osmi měsících stálo, ale chodit začalo až ve třinácti měsících. Podobná situace je také s chůzí okolo nábytku. Dalším častým zdůvodněním, proč rodiče či prarodiče dítě vodí za ruce je to, že se tato činnost dítěti líbí. Opět je nutno upozornit, že snaha dítěte pokoušet se o první kroky v prostoru samo je považována za výhodnější, než aby mu byla dáována pasivní opora a bylo mu pomáháno. Vysvětlíme: Např. kost roste z růstové chrupavky a tlak má formativní (tvarující) vliv na vývoj kosti. Abnormální tah svalů má abnormální vliv a vznikají špatné úhly v kloubech. Chybné držení těla-založené na těchto špatných úhlech v kloubech-nese také důsledky pro morfológický vývoj (např. předsunuté držení kyčelních kloubů, plochá noha, valgozita(kolena do x) kolen). Matky by se měly dozvědět, že v případě, jestliže dítě vodí za ruce, mohou zvyšovat riziko vadného držení těla a chybný stereotyp chůze se špatným nastavením úhlů v jednotlivých kloubech. Není dobré učit dítě chodit vedením za ruce ani využívat chodítka, protože se tím omezuje přirozený vývoj svalových skupin při pohybu.

Používání autosedaček v denním režimu dítěte je v dnešní době velkým trendem. Použití dětské autosedačky v autě je samozřejmé, ale autosedačka je také často využívání v domácnosti či při nákupu. Doba strávená dítětem v autosedačce se tak zvyšuje, někdy i na

několik hodin za den. Takové nadužívání autosedaček považujeme za problematické z hlediska přirozeného pohybového vývoje dítěte. Je třeba si uvědomit, že při pohybu dítěte v dětské autosedačce není možné zapojení ideálních svalových souher. Dítě je sice omezeno v pohybu, ale protože je mentálně zdravé, přesto se pohybuje. Jenže není v přirozené poloze a tak musí hledat, vytvářet a používat náhradní pohybové vzory, které-jsou-li používány často a tudíž fixovány-mohou být omezujícím prvkem v dalším vývoji dítěte a také zdrojem obtíží v pozdějším věku.